

REPUBLICA MOLDOVA CONSILIUL RAIONAL TELENEȘTI

MD-5801, or. Telenești, str.31 August, 9 tel: (258)2-20-58, 2-26-50, fax: 2-24-50

www.telenesti.md, consiliul.raional-telenesti@apl.gov.md, consiliul@telenesti.md

DECIZIA nr. 2/10

din 30 aprilie 2025

Cu privire la dezvoltarea socio-economică a Raionului Telenești în anul 2024 și obiectivele prioritare pentru anul 2025

În temeiul art. 43 alin. (1), lit. j) și 46 al Legii Nr. 436/2006 privind administrația publică locală, în vederea monitorizării implementării obiectivelor din Strategia de dezvoltare socio-economică a raionului, aprobată prin Decizia CR 4/19 din 14.10.2021 cu privire la Strategia de dezvoltare socio-economică a raionului Telenești pentru perioada 2021-2027, a măsurilor din Planului de Acțiuni al acestei Strategie, Consiliul raional

DECIDE:

1. Se ia act de raportul Direcției Economie privind dezvoltarea socio-economică a raionului Telenești în anul 2024 și obiectivele prioritare pentru anul 2025, conform anexei, parte integrată a prezentei decizii.

2. Șefii direcțiilor, secțiilor, serviciilor, conducătorii instituțiilor publice din subordinea Consiliului raional și Aparatul Președintelui raionului, conform atribuțiilor de funcție, vor întreprinde acțiunile ce se impun pentru:

- studierea, prognozarea și desfășurarea măsurilor de accelerare a dezvoltării durabile a comunităților raionului și soluționării nevoilor stringente ale cetățenilor, prin elaborarea politicilor publice locale pe domenii de dezvoltare;

- executarea obiectivelor specificate în Strategia de dezvoltare socio-economică a raionului pentru anii 2021-2027, respectarea planificării în timp și analiza performanțelor obținute;

- promovarea și stimularea activității investiționale la nivelul raionului prin susținerea dezvoltării regionale, cooperarea și dezvoltarea capacităților de atragere a investițiilor;

- conlucrarea cu serviciile deconcentrate, autoritățile publice locale din raion în domeniul dezvoltării socio-economice ale raionului.

3. Controlul executării prevederilor deciziei respective se pune în seama Președintelui raionului.

4. Prezenta decizie urmează a fi adusă la cunoștința titularilor funcțiilor vizate, se publică pe site-ul www.telenesti.md și intră în vigoare la data includerii în Registrul de Stat al Actelor Locale.

Președintele ședinței

Veniamin MACARI

Secretarul Consiliului Raional

Vasiliu BULAT

**Raportul de analiză
Privind dezvoltarea socio – economică a raionului în anul 2024 și obiectivele prioritare pentru anul 2025**

În anul 2024 - economia națională a înregistrat efectiv o stagnare, a marcat continuarea tendinței începute în urmă cu 10 ani de erodare a potențialului de creștere economică. Cauza principală a fost efectul secetei care a compromis producția agricolă, creșterea economică ar fi constituit circa +1,5%, situându-se pe traectoria descendentă din ultimii ani. Această erodare a potențialului economiei este adăugat cu factorul fundamental, înrăutățirea situației demografice și emigrarea populației cu vârstă aptă de muncă ce duce la scăderea eficienței programelor de stat de suport antreprenorial și social. Creștere statistică a PIB cu +0,1% față de anul 2023 este un rezultat mai mult negativ.

Datele statistice standarde reprezentată la 01.01.2025 în raionul Telenești ca: suprafața totală a raionului constituie **84,87 mii ha**, inclusiv terenuri agricole arabile - **43,9 mii ha**,

un indicator de evidențiat este împădurirea terenurilor degradate - în anul 2024 este de 29 ha, indicator pozitiv și în creștere,

populația raionului persoane înregistrate la 01.01.2025 constituie **55790** luând în premieră date de la ASP (registrul de sat) cifră care este cu - 5660 mai mică decât la 01.01.2024, iar după datele preliminare de la recensământul din 2024, populația raionului cu reședință obișnuită este de 41613 de persoane.

numărul de pensionari **12735**,

în anul 2024 în raion s-au născut 464 copii, mortalitatea fiind de 705 persoane, daca mai estimăm cu coeficientul de migrator (estimativ minus 200 persoane) atunci populația raionului ca și în întreaga republică este în descreștere semnificativă,

populația aptă de muncă constituie 26247 persoane, numărul cetătenilor oficial înregistrați la câmpul de muncii este de - 6130 persoane.

BUGETUL

În anul 2024 partea de venituri total pe raion este executată în sumă de 454,89 mil lei și constituie 98,75 la sută către planul precizat anual. Către anul precedent acestea sănătățile sunt în descreștere cu -30,4 mil lei.

Partea de cheltuieli este executată la nivel de 91,2 la sută în sumă de 446,15 mil lei.

Nivelul cheltuielilor către anul precedent a fost executat cu micșorare în sumă de - 46,8 mil lei.

Dacă analizăm componenta veniturilor totale care sunt formate din transferuri de la bugetul de stat și venituri proprii situația fiind următoarea:

- transferurile de la bugetul de stat au fost executate în mărime de 97,3 la sută față de planul precizat, ceea ce constituie cu 37,8 mil lei mai mic comparativ cu anul precedent, execuția s-a diminuat cu 10,8 mil lei, una din cauzele diminuării se datorează faptului că începând cu anul 2024 Serviciul de asistență psihopedagogică cât și Direcția Asistență Socială au fost trecute cu finanțarea de la UAT nivelul II la bugetul de stat de aici apare și micșorarea transferurilor, atât în planuri, cât și în execuțare. Aici se observă că sectorul bugetul local, este subvenționat de stat în proporție de 89%.

Toate activitățile Consiliului raional, a direcțiilor și secțiilor din subordine, precum și a subdiviziunilor desconcentrate din teritoriu, au fost orientate la necesitatea de relansare a creșterii economice, reducerea poverii administrative în desfășurarea afacerilor, stimularea investițiilor publice și private, prin aplicarea unor mecanisme moderne, eficiente și mai ales echilibrate.

Încasările la Bugetul Public Național

Total au fost acumulate încasări la BPN în anul 2024 în sumă 301,3 mil lei și au depășit nivelul acumulărilor perioadei respective a anului precedent cu 7 la sută. Bugetul de Stat a alcătuit 77,4 mil lei, Respectiv bugetului local i-a revenit 50,2 mil lei, ceea ce constituie 108,9 procente față de anul 2023.

Planul de venituri la bugetul asigurărilor sociale de Stat a fost susținut la 121,0 puncte procentuale și a însumat 131,0 mil lei. Fondul asigurărilor obligatorii de asistență medicală a alcătuit 42,7 mil lei ce este cu 3,1 mil lei mai mult față de anul precedent.

Dacă facem comparație dintre încasările acumulate în raion și cheltuielile care sunt efectuate, putem da exemplul, că colectăm surse financiare în sumă de 301,3 mil lei dar:

numai sectorul bugetar UTA colectează surse în sumă de 50,2 mil lei la bugetul local, iar cheltuielile UAT sunt de 446,5 mil lei ce este o diferență de - 396,3 mil de lei.

să facem o analiză și în domeniul asigurărilor sociale, colectarea surselor bănești este de 131,0 mil de lei, iar cheltuieli destinate protecției sociale sau asumat în 2024 la 564,2 mil lei - diferența este de - 433,2 mil lei.

Aceeași situație este și în domeniul sănătății, sau colectat surse prin asigurarea medicală 42,7 mil lei, dar sau primit de la CNAM sau alocat surse financiare în sumă de - 116,1 mil lei.

MEDIULUI DE AFACERI și dezvoltarea antreprenorialului.

Dezvoltare și implementarea în raion a Programelor pentru antreprenori.

ODA a prezentat diverse programe de dezvoltare, care au avut ca suport finanțier în total pentru agenți economici în forma de grant în sumă de 3141,8 mii lei ;

programul **PARE 1+1**, scopul căruia constă în mobilizarea resurselor umane și finanțiere ale lucrătorilor migrați moldoveni pentru dezvoltarea economică durabilă a țării și stimularea înființării și dezvoltării IMM de către lucrătorii imigranți și beneficiarii de remitere în anul 2024 a beneficiat 1 agent economic obținând sumă de 213,2 mii lei.

implementarea Programului Național Start pentru tineri, include și instruire și consultanță antreprenorială cu suport finanțier în sumă de 264 mii lei.

Programul susținerea a antreprenorialului feminin, beneficiar o întreprindere cu suport de grant de 229,3 mii lei.

La fel sau implementat programe ca Ecologizare, program de Retehnologizare , programul Digitalizare a ÎMM, și suport de creditare, și Program de creditare **programul 373**.

Alt program, susținător pentru întreprinderi agricole, este **Programul Lider**, cu suport pentru agenți agricoli din raion în sumă de 2500 mii lei.

Dacă facem o analiză statistică în antreprenorial în anul 2024, sau deschis ori reorganizat 57 de agenți economici, preponderent SRL, ce e indicu pozitiv care generează și noi locuri de muncă.

Radierea GT în acest an a fost considerabilă și peste 350 unități, care în realitate erau numai pe hârtie. Dar nr. de agenți economici activi este în creștere și a ajuns la cifra doar de 811 a.e.

Propuneri:

Totuși eficientizarea suportului acordat de stat antreprenorilor, trebuie să rămână prin fortificarea priorității clare a investițiilor în activități cu valoare adăugată înaltă. Creșterea finanțării pentru programele guvernamentale ce au drept scop recalificarea și perfecționarea angajaților, care ar majora productivitatea muncii și capacitatea lucrătorilor de a se adapta la condițiile economice și tehnologice în schimbare;

CR să vină cu suport la diverse activități de instruire, seminare în domeniul aplicării la diverse programe pentru antreprenori.

Investiții capitale majore efectuate în anul 2024

Conform Planului Operațional planificat pentru anul 2024 - valorificarea surselor investiționale din toate sursele au ajuns la **79 mil 593,0 mii lei**.

Pe compartimente :

Investiții în mediu, sisteme de alimentare cu apă și management al deșeurilor – **998,3 mii lei**

Investiții și masuri de eficiență energetică pentru obiecte publice -**14184,7 mii lei**

Infrastructura educațională - **14919,4 mii lei**

Sporirea investițiilor în infrastructura drumurilor locale: în anul 2024 să mărit considerabil investițiile, ajungând la cifra de peste 38 mil lei, care au fost utilizati în dezvoltarea infrastructurii drumurilor locale, (preponderent din FR - 71%).

CR a beneficiat de 15 384,8 mii lei, asfaltarea drumurilor raionale a adus în anul 2024 la cifra de 5,4 km de drum asfaltat, fiind o strategie locală în dezvoltarea drumurilor locale.

În afară de investițiile locale, trebuie să spunem și lucrări de reparație în drumurile regionale efectuate de bugetul de stat.

Ca exemplu - suma ce se colectată de la taxase de folosire a drumurilor în raion, este de – e doar de 13,3 mil lei.

Pentru anul 2025 sunt planificam investiții din fondul rutier -36,3 milioane lei.

Satul european

Concursul de proiecte este în cadrul **Programului de Dezvoltare Locală** destinat Autorităților Publice Locale de nivelul I, propuneri de proiecte ce vor contribui la:dezvoltarea durabilă a localităților;asigurarea accesului cetătenilor la servicii publice de calitate;creșterea accesului populației la infrastructura socială;creșterea gradului de valorificare a oportunităților de atragere a investițiilor din surse externe în cadrul autorităților publice locale.

Satul european I – 21 de proiecte în sumă totală de 52137,0 mil lei

Satul european Expres – 19 proiecte în sumă totală de 7237,6 mii lei

Satul European II – suma totală a 26 de proiecte e de 67432,6 mii lei

Recent aprobată noua program "Buget- plus" sau pentru UAT programul guvernamental "Europa este aproape" ediția 2025.

Program pentru dezvoltarea comunităților, prin concurs un apel de finanțat de FNDRL.

În cadrul prezentului concurs, se admit propunerile de proiecte pe domeniul de intervenție și măsuri de finanțare: D-1. Îmbunătățirea infrastructurii tehnico edilitare locale. M-1.4. Modernizarea/reparația capitală/reabilitarea drumurilor locale.

În total investiții capitale, operaționale, din toate sursele de finanțare pentru anul 2025 planificate în suma de – 173,1 mil lei ce reprezintă o creștere față de executarea an. 2024 de peste 218%, această majorare se datorează implementării programului Satului European 2 în anul 2025.

Executarea Planului operațional de investiții an. 2024

(mii lei)

Localitățile	Total	Surse de finanțare 2024				Referirea la strategie/plan	Notă
		Bugetul de stat	Bugetul raional	Bugetul local/ proprii	Alte surse		
I Extinderea infrastructurii de dezvoltare a antreprenorialului							
Total compartiment	9145,00			3503,2	5641,8		
II Investiții în mediu, sistemele de alimentare cu apă și management al deșeurilor							
Total compartiment	998,3			128,3	870		

III Reabilitarea, modernizarea si dezvoltarea infrastructurii drumurilor						
Reparația și întreținerea de iarnă a drumurilor raionale, din care:	15384,8		14694,8			Fondul rutier APL II,
Total compartiment	38817,5	2750,5	15384,8	8347,00	12335,2	
IV Investiții și masuri de eficiență energetică pentru obiecte publice						
Total compartiment	14184,7		7605,4	1386,00	5193,3	
V Investiții în infrastructura educațională						
Suma compartiment	14919,4		13635,3	1284,1		
VI Investiții în infrastructura sport și cultură						
Total compartiment	259,3			259,3		
Suma toate compartimentele	79593,0	2750,5	36625,5	14654,6	25562,4	

Activități ce reprezintă reducerea ponderii costurilor p/u energie la institutiile publice din raion.

Numai în anul 2024 sau efectuat lucrări și masuri de eficiență energetică pentru obiecte publice de suma 14 mil 149 mii lei, ce e cu 6,8 mil lei mai mult față de anul precedent. În același timp sau obține economii anuale de energie de aproximativ 1.042 MWh, echivalentul în economii la bugetul local de până la 1,70 mil. MDL.

Totuși nu este o intervenție suficientă pentru reducerea cheltuielilor la energie. Reducerea costurilor de încălzire într-o instituție publică este o acțiune amplă, cu toate acestea, unele măsuri, cum ar fi motivația personalului/angajaților, nu costă aproape nimic dar totuși pot duce la economii mari. Una din propunerii ar fi angajarea unui manager energetic în cadrul consiliului raional, care se va ocupa strict cu eficiența energetică pentru economisirea energiei la consum de energie și la iluminatul public stradal și procurarea de materiale/bunuri, la servicii și lucrările de intervenții capitale pe termen lung. Orice proiect de infrastructură trebuie să fie însoțit de un studiu analiză ca proiect de calitate, care demonstrează eficiența investiției, astfel atunci când apar mijloacele de finanțare, intervențiile trebuie să fie suficient de mature.

Din perspective, pentru reducerea cheltuielile la întreținerea clădirilor publice se cere un studiu detaliat, la acelea obiecte care au un consum mare pentru energie și respectiv se va determina investiția necesar și eficientă, ca de exemplu:

- pentru reducerea costului la încălzire la clădirile CR nr. 1 și nr. 2
- prin instalare de panouri fotovoltaice la instituțiile de educație, sănătate... altele.

Propun pentru comparare beneficiile energetice la 2 obiecte, unde sau obținut și se vor mai obține economii.

Investiții și masuri de eficiență energetică pentru obiecte publice				
	Bugetul proiectului Mii lei	Economii obținute în urma implementării proiectului, [kWh/an]	Reducerea anuală a emisiilor, tone CO ² /an	Economii obținute în urma implementării, mii lei
1. Eficientizarea clădirii CS Telenesti	9956,0	842852,0	324,0	300,0
2. Reducerea dependenței energetice prin montarea sistemelor fotovoltaice la 5 instituții publice	3386,0	196242,0	38,7	492,0/60,0

Planificări la producerea de energie în anul 2025 se preconizează investiții private pentru construcția unui Parc Fotovoltaic în s. Negureni.

Investiții în dezvoltarea iluminatului public stradal,

Tendința actuală sugerează clar că tehnologiile pe bază de LED vor domina sistemele de iluminat public. Astfel, pe parcursul a 5 ani ar putea fi schimbată total imaginea localităților pe timp de noapte. Trecerea la sistemele moderne de iluminat stradal, bazate pe tehnologia LED-urilor oferă un consumul redus de energie și aduce o serie de avantaje socio-economice, cum ar fi siguranța și confortul cetățenilor.

Între anii 2022-2025 localitățile pot deveni în totalitate iluminate stradal (exceptii 5-6 sate foarte mici). La moment avem instalate peste 8900 corpuși de iluminat în localitățile raionului din care peste 50% cu lămpi Led, rețea de iluminat stradal însumă peste - 420km.

Numai în anul 2025 cu suportul programului Satul European 2 – vor fi investiții în iluminatul stradal în 7 localități. Investiția într-un sistem de iluminare stradală eficientă din punct de vedere energetic poate fi un schimbător de imagine pentru localitățile din raion..

Aprovizionarea cu apă și canalizare.

Sistemul de alimentare cu apă. În prezent, de sisteme centralizate de alimentare cu apă potabilă dispun 45 de localități, reprezentând 85% din numărul total al acestora. Cota parte a populației raionului, care are dispun de sisteme comunale de

alimentare cu apă, este de 76,0 %.

Rețelele de distribuție au o lungime de 523 km (dintre care 15% sunt într-o stare tehnică nesatisfăcătoare). Rețele Renovate și construite în ultimii 2 ani sunt de o lungime de 4,8km.

Sistemul de canalizare. În prezent, rețeaua de canalizare publică dispune 12 localități, inclusiv orașul Telenești. Rețelele de canalizare au o lungime de 76,8 km din care numai or. Telenești reprezintă cota de 47 % din rețea, sunt 5 stații de epurare și 6 stații de pompă. Ponderea fondului locativ din raion care dispune de rețea de canalizare este doar de 10,0% față de media națională de 27,5%.

Sanitație, salubrizare..

În prezent, complexul comunal – locativ se află în pragul unei crize de infrastructură, condiționată de uzura fizică a utilajelor de aprovizionare cu apă și canalizare.

O altă problemă, este numărul impunător de gunoiște, peste 60 la număr, și practic toate neautorizate doar puține sunt coordonate.

Aceasta este o provocare serioasă în privința poluării mediului înconjurător.

Una din problemele prioritare ale serviciului de salubritate este transportarea și valorificarea deșeurilor, care prezintă un complex de acțiuni menite să micșoreze volumul deșeurilor menajere și industriale, precum și utilizarea acestora la maxim ca materie primă secundară.

Pe teritoriul raionului este un singur poligon pentru depozitarea deșeurilor care corespunde cerințelor ecologice și sanitare, amplasat la distanța de 5 km de orașul Telenești. Obiectivul nominalizat a fost pus în funcțiune la 20.05.2013 și este gestionat de întreprinderea municipală „Serviciul salubrizare Telenești”.

În raionul Telenești din cele 31 de primării doar în 5 deșeurile sunt colectate de către serviciile de salubrizare

În spitalul raional Telenești este autoclava, anual sunt nimicite 3-4 tone de deșeuri medicale.

Proiectele inițiate în anii precedenți trebuie continue, ori, construirea depozitelor regionale și a rampelor de transmitere a deșeurilor regional, sortarea acestora și producerea biogazului ar îmbunătăți simțitor starea ecologică, ar stimula crearea noilor locuri de muncă calitative. Mai mult, s-ar reduce suprafața terenurilor contaminate cu deșeuri de diferită proveniență, s-ar cultiva spiritul ecologic și.a.

Recent a fost relansat studiu de fezabilitate pentru Regiunile de Management al Deșeurilor (RMD) 4 și 7. Anunțul a fost făcut de ministrul Mediului, reprezentantul Băncii Europene de Investiții (BEI).

Studiile vor fi realizate cu sprijinul BEI și vor contribui la identificarea celor mai eficiente, economice și ecologice soluții pentru regiunile 4 și 7. Regiunea 7 cuprinde 11 raioane: Bălți, Drochia, Rîșcani, Glodeni, Florești, Fălești, Sîngerei, Soroca, Soldănești, Rezina și Telenești.

Studiul de fezabilitate va fi finalizat până la sfârșitul anului 2026 și reprezintă un element fundamental pentru asigurarea implementării cu succes a proiectului pe țară „Deșeuri Solide în Republica Moldova” și adaptarea soluțiilor la realitățile fiecărei regiuni. În acest sens, deja au fost identificate potențialele locații pentru construcția infrastructurii.

La Telenești - este identificat stație de transfer – poligonul de deșeuri din or. Telenești

Suplimentar la studiile de fezabilitate, vom elabora termenii de referință pentru proiectarea și construcția infrastructurii, ceea ce va permite definirea unui cadru tehnic clar, esențial pentru desfășurarea eficientă și în siguranță a etapelor următoare.

Acordul de grant al proiectului. deja 2 fază etapa de transmitere a terenurilor în proprietatea statului și va fi înregistrat oficial operatorul regional.

În fiecare regiune va fi construit câte un centru de reciclare și management ecologic, care va include stații de sortare, compostare și transfer. De asemenea, proiectul prevede achiziționarea echipamentelor și vehiculelor necesare pentru colectarea, transportul și tratarea deșeurilor, precum și închiderea gunoiștilor neautorizate, contribuind astfel la protejarea mediului și a sănătății publice.

Gazificarea

La finele anului 2024, sunt conectate la rețeaua de gaz 23 localități, ceea ce constituie 45 la sută din numărul total de localități cuprinse în raza raionului. Conectarea la rețeaua de gaz se realizează paralel în instituțiile publice și în gospodăriile individuale. Numărul instituțiilor publice și private gazificate s-au cifrat la 154 unități,

Gospodăriile casnice gazificate sunt în număr de 6584, ceea ce reprezintă 27,4% din populația raionului, creșterea anuală este de orientativ de 200 de gospodării pe an.

În urma acțiunilor întreprinse se planifică conectarea la rețeaua de presiune înaltă a localității Chițcanii Vechi, care dispune de proiect tehnic de presiune medie a localității.

Următorul pas ar fi în anul 2025 conectarea instituțiilor publice ca grădiniță din Chițcanii Vechi, care are rețeaua dispuse de sistemul de gazificare și gimnaziu care necesită investiții pentru conectare la rețeaua de gaze naturale.

Credem că opțiunea pentru anul 2025 să planificăm și cu suport din partea primăriei să gazificăm următoarea localitate din programul de gazificare raional satele Căzănești și Vadul Leca, care dispune de proiect tehnic de presiune medie.

Dinamica de accelerare a dezvoltării utilităților publice

	Indicatori	Tinta SND "Moldova 2030" pentru anul 2026	Situată în 2020	Situată în 2024
1.	Acoperirea cu servicii centralizate de aprovizionare cu apă	85%	72%	76%
2.	Acoperirea cu servicii centralizate de	75%	7,0%	10,0%

	canalizare			
3	Acoperirea cu servicii de management a deșeurilor	60%	17%	10,9
4	Acoperirea serviciilor de aprovizionare cu gaze naturale	90%	23,8 %	27,4

Domeniul agricol.

Pornind de la datele ministerului de ramură, pentru anul 2024 să determină o reducere a volumului producției agricole de circa -15%, ca comparație în raion reducerea volumului producției a fost estimativ de -40%. Scăderea a fost condiționată, în special, de recoltele mai mici de cereale, floarea soarelui, struguri și mere, și să atenuat ușor de majorarea producției animaliere.

În pofida șocurilor climatice tot mai frecvente, structura culturilor anuale continuă să fie dominată de porumb, grâu și floarea soarelui – culturi cu valoare adăugată redusă, care în 2024 au constituit 72% din suprafața însămânțată. Și această proporție se menține an de an fără devieri notabile.

În același timp, culturile cu valoare adăugată potențial mai mare - precum legumele, cartofilii sau etero-oleaginoasele - rămân cu ponderi reduse. Aceasta, deoarece respectivele culturi rămân în mare parte o preocupare a sectorului individual, nefiind atractive sectorului corporativ din cauza nevoii mai mari de forță de muncă, dar și a lipsei unor stimulente diferențiate în raport cu celelalte culturi.

În cazul producției animaliere se constată aceeași valoare aproximativ de 4 ani, dar situația este generată de reducerea bazei de producere a efectivului de animale din cadrul gospodăriilor populației.

Conform datelor prezentate de întreprinderile agricole și gospodăriile țărănești (de fermier), recolta globală și roadă medie la 1 hectar pe principalele culturi agricole se prezintă în anexa I Conform datelor statistice în anul 2024 s-a realizat producție agricolă în sumă de 590 mil lei cu 390 mil lei mai puțin față de anul 2023.

Producția animală În ianuarie-decembrie 2024, în raport cu aceeași perioadă a anului precedent, în întreprinderile agricole și gospodăriile țărănești (de fermier), au un bilanț animală a fost înregistrată creșterea producției de ouă cu 0,2 %. Producția (creșterea) vitelor și păsărilor (în masă vie) a crescut cu 29,4 %, iar producția de lapte s-a mărit cu 37 %. *Efectivul de animale în gospodăriile de toate categoriile pe principalele specii se prezintă după cum urmează în anexa I* La toate măsurile de subvenționare suma subvențiilor achitate de către Agenția de Intervenții și Plăți în Agricultură este de 41,7 mil lei ce reprezintă o creștere de 23,3 mil lei. În anexa I sunt enumerate pe fiecare măsură, suma subvenționării pe parcursul anului 2024.

Pentru anul 2025 principalele modificări se numără îmbunătățirea condițiilor pentru beneficiarii de subvenții în cadrul formelor de subvenționare „plăți complementare”, „plăți în avans”, „plăți post investiție” și „plăți investiții pe etape”.

Alte reglementări includ subvenționarea sistemelor de suport pentru cultivarea legumelor și stimularea turismului rural prin dezvoltarea pensiunilor agroturistice și a turismului vitivinicolo.

Sectorul vitivinicolo va fi subvenționat cu 100 de mii de lei/ha pentru montarea sistemelor moderne de suport care vor permite mecanizarea lucrărilor de exploatare a plantațiilor viticole și, drept rezultat, va spori calitatea produselor vitivinicole moldovenești. Totodată, pentru fermierii care înființează plantații viticole cu soiuri de struguri autohtone și de selecție nouă se propun subvenții majore cu 20,0 mii lei/ha.

Îmbunătățirea urgentă a guvernanței sectorului agricol – deja în anul 2025, sectorul care se cere și prin Programul de implementare a Strategiei naționale de dezvoltare agricolă și rurală. Fără un program de implementare, coerența și predictibilitatea politicilor agricole nu poate fi asigurată.

Indicatorii ce reprezintă Piața muncii

În trimestrul IV 2024 câștigul salarial mediu lunar nominal brut al unui angajat din sectorul real mai mulți salariați și toate instituțiile bugetare, care au sediul în raionul Telenești a fost de 9642,9 lei, fiind cu 1,9 % mai mic față de perioada respectivă a anului precedent și cu 35,8 % mai mic decât media pe țară (15024,5).

Conform datelor Agenției pentru Ocuparea Forței de Muncă Telenești, la 1 ianuarie 2025 în căutarea unui loc de muncă se aflau 336 șomeri înregistrați. Circa 24,1 % din șomerii înregistrați de la începutul anului beneficiază de ajutor de șomaj. Salariul minim legal trebuie să depășească 50% din salariul mediu brut. În realitate, începând cu 1 ianuarie 2025, salariul minim constituie 5,500 de lei (deci numai 37% din salariul mediu).

Educație

Sistemul educațional are în subordine 30 instituții preuniversitare (1 liceu teoretice, 29 gimnaziu) cu un contingent total de 5104 elevi; 37 instituții preșcolare cu un contingent total de 2055 copii; instituții extrașcolare (centrul de creație, școala sportivă, școala muzicală și școala de arte plastice), care sunt frecventate de către 410 copii.

Persistă același probleme în domeniul educației ca mărimea salariul profesorilor, condițiile de activitate în instituțiile educaționale și micșorarea numărului de copii școlarizați de la an la an,

Astfel pentru anul de studii 2023-2024 au fost școlarizați cu 200 copii mai puțin decât în anul de studii precedent.

În anul 2024 pentru reparații capitale în instituțiile educaționale din raion au fost alocate în total 14,9 mil lei.

Ocrotirea sănătății

Conform datelor Agenției Naționale pentru Sănătate Publică, morbiditatea populației de unele boli infecțioase în ianuarie- decembrie 2024 se caracterizează prin micșorarea cazurilor de îmbolnăviri prin infecțiile acute ale cailor respiratorii cu localizări multiple, boli infecțioase „social determinante”(sifilisul, tuberculoza organelor respiratorii),scarlatinei. În cazul pneumoniilor și bronhopneumoniilor acute, a infecției cu hepatită virală B și hepatită virală C se constată o tendință de creștere a cazurilor de îmbolnăvire.

Consiliul raional Telenești permanent investește în infrastructura de sănătate, suma alocată în domeniul sănătății efectuate pe parcursul anilor 2020-2024 și cota parte din totalul investițiilor capitale este reprezentată:

An. 2020 - 1719,8 mii lei- 6,4%
An. 2021 - 4225,9 mii lei - 15,7%
An.2022 – 4452,1 mii lei - 17,8%
An.2023 – 3378,4 mii lei – 12,7%
An. 2024 – 9323,3 mii lei - 23,5%.

În anul 2024 Consiliul raional Telenești a investit în domeniul sănătății sumă de 9 mil 323,3 mii lei și anume în clădirea instituției IMSP CS Telenești, prin proiectul *"Lucrări de eficiență energetică la instituția medico-sanitară publică Centru de Sănătate Telenești"* finanțat cu suportul corporației NEFCO, din care:

- grantul nerambursabil de 3561,7 mii lei,
- suma împrumutului fiind de 5762,6 mii lei.

Sistemul de ocrotire a sănătății populației raionului în anul 2024 a fost format din :

Spitalul raional cu o capacitate de 150 paturi. Pe parcursul anului 2024 în spitalul raional și –au tratat sănătate 5358 de persoane. În spital activează 206 angajați ,inclusiv 30 medici și 79 asistente medicale. Volumul finanțării este de 70,2 mil lei din care de la CNAM – 66,4 mil lei.

4 Centrul de sănătate: Telenesti Mândrești Sărăteni Căzăneni din componența căruia fac parte 32 OMF și 3 OS. Nr. Bolnavilor tratați – 38180 de persoane, Volumul finanțării de la CNAM este de - 46,9 mil lei. În centre de sănătate activează 164 angajați,dintre care 27 medici și 104 asistente medicale.

Asistența socială

Toate activitățile legate de asistența socială a populației și protecției familiei în raion au în anul 2024 fost dirijate de direcția teritorială de asistență socială și protecție a familiei Orhei.

Serviciile și prestații sociale.

Pentru persoanele vârstnice solitare și cu dezabilități este un sprijin bun Azilul și Centrul de reabilitare din raion cu o capacitate de 15 paturi și respectiv 50 paturi. Structura teritorială de Asistență socială Telenești pretează diverse servicii sociale ca:

Centru de plasament pentru copii ”Aproape de tine” – 13 beneficiari,
Asistență Parentală Profesionistă APP- 23 beneficiari,
Case de copii de tip familie – 2 unități,
Asistență pentru persoane cu dezabilități plasați în Serviciu Asistență Personală – 202 beneficiari,
Serviciul Sprijin Familiar- 153 copii,
Persoane plasați în Serviciu Respiro – 46 persoane.
Serviciul tutelă/curatelă - 52 copii plasați,
Serviciul social Casa comunitară – 5 persoane în plasament
centru de plasament pentru persoane în vîrstă – 45 bătrâni,
serviciul ortopedie și protejare – 891 de beneficiari,
serviciul îngrijire socială la domiciliu – 289 beneficiari
serviciul Echipa mobilă – 51 de beneficiari,

Protecția socială

Pensia medie lunară în anul 2017 a constituit 3061,64 lei, fiind în creștere cu 6,8% față de anul precedent, în comparație cu pensia medie pe țară este cu 23 de % mai mică (3975,2) Numărul pensionarilor a alcătuit 12735 persoane. Mijloace financiare destinate protecției sociale sunt alocate în sumă de 564,2 mil lei ce sunt cu 57,9 mil lei mai mulți față de anul precedent. Din sursele alocate cota parte a fondului de pensii și indemnizații reprezintă peste 83,2 %.

Infracțiuni

Conform datelor IP Telenești 2024, numărul infracțiunilor înregistrate în raionul Telenești a constituit 248 cazuri, ceea ce este cu 6,8 % mai puțin față de ianuarie-decembrie 2023.

Cele mai răspândite infracțiuni înregistrate au fost infracțiunile contra patrimoniului, în an. 2024 au fost înregistrate 59 furturi. Din numărul total de infracțiuni înregistrate, 18,5 % constituie infracțiuni grave, deosebit de grave și excepțional de grave.

Conform datelor Inspectoratului General pentru Situații de Urgență al Ministerului Afacerilor Interne, în ianuarie - decembrie 2024 pe teritoriul raionului au fost înregistrate 23 incendii, care au determinat pierderi în sumă de 2706,0 mii lei. Numărul incendiilor comparativ cu 2023 s-a micșorat cu 28,1 %.

Transportul rutier de persoane

În raion, transportul rutier de persoane este organizat pe rute suburbane stabilite în Programul rutier raional, aprobat de Consiliu raional. În baza cărora se asigură serviciile de transport public de persoane prin curse regulate în număr de 46.

În anul 2024, la nivelul de raion au fost transportați cu autobuze și microbuze circa 232,6 mii pasageri cu o creștere de 2,4% mai puțin față de an. 2023. Raportând acest volum la numărul de autovehicule înscrise, rezultă un număr mediu de pasageri transportați pe zi de către un autobuz sau microbuz de 8,6 persoane în raion.

Privind acoperirea satelor și localităților cu rute publice este de 85 %, probleme mai mari sunt din cauză de deservire rutelor de agenții transportatori a curselor în deservire, cauza fiind micșorarea numărului de călători, ce duc la nerentabilită din punct de vedere economic a curselor în cauză.

Anexa I

Indicatorii sociali - economici an. 2024

INDICATORI	Unitatea de măsură	2023	2024	în % față de 2023
Suprafața totală a teritoriului	Mii ha	84,87	84,87	100,01%
Inclusiv - terenuri destinație agricolele	mii. ha	62,46	62,46	100,00%
Numărul populației, prezentă	mii ha	61,45	55,79	90,79%
Inclusiv:				
În localitatea urbană	mii pers.	6,80	5,15	75,74%
În localitatea rurală	mii pers	54,65	36,45	66,70%
bărbați	mii pers	30,38	19,70	64,85%
Femei	mii pers	31,07	21,90	70,49%
Populație aptă de muncă	mii pers.	27,80	26,25	94,42%
Ponderea populației economic active în total populație	%	45,20	47,10	
coeficientul îmbătrânirii	%	17,15	19,10	
Populație ocupată în economie – total	%	6,24	6,13	98,24%
Densitatea populației	mii pers.	72,41	65,74	90,79%
Numărul caselor , apartamentelor	persoane/km 2	24.660	24.720	100,24%
Obiecte economice, inclusiv GT	unități	1427	1031	72,25%
Numărul agenților economici activi	unități	829	811	97,83%
întreprinderi economice noi create	unități	58	57	98,28%
întreprinderi economice radiate	unități	99	356	359,60%
INDUSTRIA				
Producția industrială - Volumul producției industriale în prețuri curente (incluzând industria alimentară)	mil. lei	187,22	146,86	78,44%
- făină de grâu	mil lei	3250,20	3120,00	95,99%
- pâine și produse de panificație	tone	1550,20	1320,00	85,15%
produse de cofetărie	tone	78,40	66,20	84,44%
ulei vegetal	tone	9200,00	5600,00	60,87%
carne inclusiv de pasare	mii litre	1877,00	1866,00	99,41%
AGRICULTURA				

Volumul I producției agricole în prețuri curente, total	mil. lei	980,00	590,00	60,20%
Inclusiv: producția vegetală, total	mil. lei	898,00	504,00	56,12%
suprafețe de terenuri agricole consolidate	Mil. lei			
producția animalieră, total	mii ha	82,00	86,00	104,88%
Mijloace financiare utilizate pentru susținere sectorului agrar: total	Mil. lei	18417,70	301178,00	1635,26%
stimularea creditării producătorilor agricoli de către băncile comerciale, asociațiile de economii	mii lei	5292,80	15914,00	300,67%
- stimularea înființării plantațiilor pomicole	mii lei	162,50	123,46	75,97%
subvenții la procurarea tehnicii și utilajului agricol și a echipamentului pentru irigare	mii lei	4752,50	5653,00	118,95%
Subvenționarea sectorului zootehnic	mii lei	3174,20	18721,00	589,79%
stimularea investițiilor pentru producerea legumelor pe teren protejat	mii lei	205,60	257,70	125,34%
stimularea investițiilor pentru dezvoltarea infrastructurii postrecoltare	mii lei	569,40	632,50	111,08%
stimularea procurării animalelor de prăsilă	mii lei	458,10	0,00	0,00%
Producția agricolă pe tipuri:				
- culturi cerealiere și leguminoase-boabe	tone	110702,00	53129,00	47,99%
grâu	tone	37500,00	18920,00	50,45%
orz	tone	3240,00	1952,00	60,25%
ovăs	tone	793,00	200,00	25,22%
mazăre	tone	800,00	298,00	37,25%
porumb	tone	26770,00	3500,00	13,07%
rapiță	tone	3864,00	1135,00	29,37%
- floarea soarelui	tone	17487,00	10246,00	58,59%
- tutun	tone	0,00	0,00	#DIV/0!
- cartofi	tone	558,00	8,00	1,43%
- legume	tone	3840,00	3780,00	98,44%
- fructe și pomușoare	tone	8270,00	6750,00	81,62%
- struguri	tone	7580,00	6340,00	83,64%
Suprafețele însămânțate cu culturi agricole	tone	38420,00	30706,00	79,92%
Inclusiv: plantații multianuale	ha	6602,00	5059,00	76,63%
<i>Din care:</i> vîi	ha	2898,00	1705,00	58,83%
Livezi	ha	1896,00	1635,00	86,23%
Plantații noi de vîi	ha	0,00	0,00	#DIV/0!

Plantarea noi livezi	Ha	7,00	2,94	42,00%
Plantare de nucari	ha	1558,00	7,63	0,49%
Efectivul de vite și păsări:				
- bovine	mii cap.	3,26	3,17	97,24%
din care vaci	mii capete	1,84	1,89	102,72%
- porcine	mii capete	12,23	11,49	93,95%
- ovine și caprine	mii capete	21,50	19,89	92,51%
- cabaline	mii capete	0,69	0,69	100,00%
- păsări	mii capete	174,66	161,26	92,33%
CONSTRUCȚII CAPITALE				
Volumul investițiilor în capitalul fix din toate sursele de finanțare în prețuri curente, total	mii lei	211916,30	198422,00	93,63%
investiții în sectorul bugetar, din care:	mii lei	65496,7	79563	121,48%
investiții în domeniul mediului	mii lei	15175,4	998,3	6,58%
investiții în domeniul infrastructurii drumurilor	mii lei	28530,3	38817,5	136,06%
investiții în domeniul eficienței energetice	mii lei	7252,6	14184,7	195,58%
investiții în infrastructura educațională	mii lei	14538,4	14919,4	102,62%
investiții în active imobiliare mijloace proprii	mii lei	146419,6		0,00%
gospodării care dispun de apeduct	mii lei	16746	223	1,33%
Ponderea rețelei de apă potabilă funcționează	unități	72,40	76,00	104,97%
Ponderea rețeaua de canalizare funcțională	%	8,50	10,00	117,65%
Numărul apartamentelor (caselor) gazificate centralizat	%	6171	6738	109,19%
Ponderea rețea de gazificare	unități	25,00	27,40	109,60%
Mediu				
Cantitate de deșeuri colectate selectiv,din total deșeuri	mil.lei	3,00	4,50	150,00%
Gunoiști neautorizate lichidate	tone	1,00	2,00	200,00%
Pubele, containere, coșuri de gunoi instalate	număr	1979,00	2150,00	108,64%
Apă uzată colectată,tratată	kg	208,00	212,00	101,92%
Stații de epurare retehnologizate	mii m3	2,00	2,00	100,00%
Suprafețe împădurite	număr	12327,54	12899,00	104,64%
TRANSPORT ȘI COMUNICAȚII				
Drumuri publice locale	km	272,00	272,00	100,00%
cu îmbrăcăminte rigidă	km	52,40	50,10	95,61%
Transportul de pasageri cu autobuze și microbuze	km	238,30	232,60	97,61%
Parcursul pasagerilor	mii pasageri	12044,10	12087,00	100,36%

Numărul de localități ce au rute regulate de autobuze cu centrul raional –total	mii pas-km	39	40	102,56%
COMERȚUL ȘI SERVICII				
taxa unităților comerciale/prestări servicii	mii lei	1,69		0,00%
Numărul întreprinderilor micului business, total: inclusiv:		1427	956	66,99%
<i>Cu drept de persoană fizică</i>	unități	864	474	54,86%
Dintre care:				
Întreprinderi individuale	unit	261	228	87,36%
Gospodării țărănești (de fermieri)	unități	536	250	46,64%
cu drept de persoană juridică	unități	563	583	103,55%
Ponderea întreprinderilor micului business în numărul total de întreprinderi	mii lei	92,50	92,70	
IMM beneficiar de finanțări nerabusabile	%	15	11	73,33%
suma finanțărilor nerabusabile	nr.	7506,60	5641,80	75,16%
INDICII PRINCIPALI AI BUGETULUI CONSOLIDAT				
Volumul bugetului public național total	mii lei	270991,91	301308,11	111,19%
Bugetul de stat	mii lei	69243,74	77399,01	111,78%
Bugetul local	mii lei	42824,28	50222,47	117,28%
CNAS	mii lei	119868,26	131027,74	109,31%
Asigurarea medicală FOSM	mii lei	39056,62	42658,89	109,22%
Suma impozitelor, taxelor și altor încasări formate în teritoriu, din care				
- taxa pe valoarea adăugată	mii lei	26024,03	35459,38	136,26%
- impozit pe venit salariu	mii lei	31198,87	36502,40	117,00%
- impozit funciar	mii lei	4726,69	4646,42	98,30%
Venituri în bugetul unității administrativ-teritoriale	mii lei	485357,00	454889,80	93,72%
Din care: subvenții , transferuri	mii. lei	422762,40	385548,10	91,20%
Venituri proprii	mii lei	62594,60	69341,70	110,78%
Cheltuieli din bugetul unității administrativ-teritoriale	mii lei	492361,70	446509,60	90,69%
inclusiv:				
Bugetul raional	mii lei	250003,30	218772,90	87,51%
Bugetul primăriilor	mii lei	242358,50	227736,70	93,97%
DEZVOLTAREA SFEREI SOCIALE				
Natalitatea	per.	470	464	98,72%
Mortalitatea	persoane	661	705	106,66%

Rata mortalității infantile		14,40	10,77	
Căsătoriți	%	305	274	89,84%
Divorțuri	unități	132	112	84,85%
Migrația internă , sosiri	unități	170		0,00%
plecări	persoane	413		0,00%
sporul migrator	persoane	-243,00		0,00%
REMUNERAREA MUNCII				
Salariul mediu lunar - total	lei	8711,30	9642,60	110,69%
În % față de anul precedent	lei	117,00%	110,70%	
PIAȚA MUNCII				
Numărul șomerilor oficial înregistrați - total	per.	966	470	48,65%
Mărimea ajutorului mediu de șomaj			2697	
Numărul persoanelor care beneficiază de ajutor de șomaj	lei		81	
Plasați în cîmpul muncii	persoane	322	484	150,31%
Rata șomajului (în % față de populația economic activă)	persoane	2,60	5,66	
cheltuieli pentru acordarea ajutorului de șomaj	mii lei		1736,3	
șomeri plasați în cîmpul muncii	mii lei	298	211	70,81%
Șomeri instruiți profesional	locuri	11	3	27,27%
Locurile de muncă atestate de agenți economici publici și privați	număr	501	513	102,40%
Vârstnici încadrați în cîmpul muncii	număr	14	45	321,43%
PROTECȚIA SOCIALĂ				
Numărul pensionarilor	per.	12887	12735	98,82%
Pensia medie lunară	persoane	2855,71	3061,64	107,21%
Beneficiază de alocații sociale de stat	lei	2130	2236	104,98%
Mijloace financiare destinate protecției sociale	persoane	507251,00	564158,00	111,22%
inclusiv:	mii lei			
- fondul de pensii și indemnizații		442740,00	469421,00	106,03%
alocații	mii lei	39325,00	51788,00	131,69%
indemnizații adresate familiilor cu copii	mii lei	25186,00	42949,00	170,53%
Centrul de plasament (beneficiari)		11,00	13,00	118,18%

Serviciul Asistență Parentală	număr	12,00	14,00	116,67%
Copii plasați în serviciul Asistență Parentală Profesionistă	număr	29,00	23,00	79,31%
Serviciul Case de Copii de tip Familial	număr	2,00	2,00	100,00%
Copii plasați în casele de copii	număr	16,00	13,00	81,25%
Serviciul Asistență Personală	număr	1,00	1,00	100,00%
Persoane cu dezabilități plasați la Serviciul Asistență Personală	număr	197,00	202,00	102,54%
Serviciul Sprijin Familial	număr	117 f 291 copii	153,00	#VALUE!
Serviciul Respiro (dezab.plasate)	număr	47,00	46,00	97,87%
Copii plasați în serviciul tutelă/cur	număr	61,00	52,00	85,25%
Serviciul social Casa Comunitară	număr	5,00	5,00	100,00%
Centrul de plasament Sărăteni	număr	39,00	45,00	115,38%
Persoane beneficiare de tratament balneosanatorial	număr	74,00	85,00	114,86%
Serviciul ortopedie și protezare	număr	273,00	891,00	326,37%
Serviciul îngrijire socială la domiciliu	număr	269,00	289,00	107,43%
Serviciul Echipa Mobilă	număr	21,00	51,00	242,86%
Serviciul plasament familial	număr	2,00	2,00	100,00%
PROTECȚIA SĂNĂTĂȚII				
spital	nr.	1	1	100,00%
finanțare CNAM, serviciu plată	unități	60109	70200	116,79%
NUMĂRUL DE BOLNAVI TRATATI	mii lei	5447	5358	98,37%
oficii de sănătate	nr.	4	4	100,00%
Oficii ale medicilor de familie și oficii de sănătate	nr.	11	11	100,00%
Farmacii – total	unități	16	16	100,00%
finanțare CNAM, serviciu plată	mii lei	109200,00	113300,00	103,75%
Numărul de medici de toate specialitățile - total	mii lei	84	57	67,86%
inclusiv - medici de familie	persoane	27	27	100,00%
Numărul personalului medical mediu	persoane	282	183	64,89%
Nr. de bolnavi, tratați	adresări	5447	5358	98,37%
boli infecțioase	persoane	6375	4033	63,26%
ÎNVĂȚĂMÂNTUL				
Instituții preșcolare	unit.	37	37	100,00%
Gimnazii	unități	28	29	103,57%
Licee	unități	2	1	50,00%

Numărul de copii/elevi:	unități	7361	7159	97,26%
- în instituțiile preșcolare	elevi	2142	2055	95,94%
- în instituții școlare: inclusiv	elevi	5219	5104	97,80%
- în gimnazii	elevi	5011	4915	98,08%
- în licee	elevi	208	189	90,87%
CULTURA				
Case și cămine de cultură	unit.	44	44	100,00%
Biblioteci publice	unități	47	47	100,00%
Instituții de învățământ artistic extrașcolar	unități	2	2	100,00%
Muzee	unități	4	4	100,00%
Case de cultură renovate	unități	6	7	116,67%
Biblioteci renovate	număr	5	3	60,00%
muzee renovate	număr	0	0	#DIV/0!
Evenimente culturale organizate	%	22	4000	18181,82%
Produse culturale nou create	număr	2	1	50,00%
Companii de informare și promovare a mediului cultural sportiv	%	2	2	100,00%
Participări la evenimentele turistice, târguri în țară	număr	8	4	50,00%
Situatia criminogenă				
Numărul de sectoare de poliție	unit	3	3	100,00%
Infracțiuni înregistrate	unități	266	244	91,73%
Descoperirea infracțiunilor	%	71,00	70,90	

Anexa 2

Programul operațional de investiții pentru anul 2025

(mii lei)

Localitățile	Total	Surse de finanțare planificate				Referirea la strategie/plan	Notă
		Bugetul de stat	Bugetul raional	Bugetul local/proprii	Alte surse		
I Extinderea infrastructurii de dezvoltare a antreprenoriatului							
PROGRAMUL DE ATRAGERE A REMITENȚELOR ÎN ECONOMIE PARE I+1”,	2000,0			1000,0	1000,0		Cu suportul ODA – 4 beneficiari
PROGRAMUL FEMEI ÎN AFACERI	960,0			160,0	800,0		Cu suportul ODIMM – 4 beneficiari
Program pilot START pentru tineri	520,0			120,0	400,0		Cu suportul ODIMM – 2 beneficiari
Împrumutul de ecologizare	200,0			50,0	150,0		1 beneficiari ODA
Program retehnologizare	1000,00			500,0	500,0		Cu suportul ODA – 1 beneficiari
Program digitalizare	1040,0			240,0	800,0		Cu suportul ODA – 2 beneficiari

Program 737 , creditare	2500,0				2500,0		10 binefaceri , ODA
Total	8220,0			2070,00	6150,0		
II Investiții în mediu, sistemele de alimentare cu apă și management al deșeurilor							
Primăria s. Inești, r-nul Telenești	9908,8				9908,8		Extinderea rețelelor de canalizare din satul Inești, raionul Telenești
Primăria s. Ordășei, r-nul Telenești	1627,8				1627,8		Substituirea turmului cu apă în satul Ordășei
Primăria com. Căzănești, r-nul Telenești	3000,9				3000,9		Extinderea rețelei de alimentare cu apă a s. Căzănești, r-nul Telenești
Primăria com. Târșiței, r-nul Telenești	1046,0				1046,00		Forarea sondelor arteziene în satul Flutura din comuna Târșiței raionul Telenești
Primăria or. Telenești, r-nul Telenești	5880,0				5880,0		Construcția a două rezervoare de apă potabilă supraterane cu V=500m ³ în orașul Telenești
Primăria s. Ratuș	787,0			140,0	647,0		Dezvoltarea serviciului modern de salubrizare prin colectarea selectivă a deșeurilor solide în satele Ratuș, Mândra, Zăicanii și Zăicanii Noi, Telenești
Primăria Mândrești	1,504,5			153,8	1350,7		Regenerarea spațiilor rurale degradate și crearea de spații verzi pentru asigurarea sustenabilității și rezilienței rurale în comuna Mândrești
Primăria Telenești	999,4			100,0	899,4		Reducerea nivelului de poluare a mediului și protejarea sănătății populației prin îmbunătățirea managementul deșeurilor în orașul Telenești, satele Mihalașa și Mihalașa Nouă
Inești Telenești	400,0			40,0	360,0		Elaborarea Documentației Tehnice și Expertizei pentru Revitalizarea Iazului din satul Inești, raionul Telenești
Primăria Căzănești	420,0			42,0	378,0		Elaborarea documentației tehnice și expertizei pentru reabilitarea și protecția râului Răut în comuna Căzănești

Primăria Câsla	997,3			100,0	897,30		Reabilitarea și Valorificarea Izvorului Istoric din satul Câsla, Raionul Telenești – Sursă de Apă Potabilă, Mediu Sustenabil și Atractivitate Turistică
Mândrești	350,0			35,0	315,0		Elaborarea documentației tehnice pentru decolmatarea râulețului din bazinul hidrografic al râului Răut
Total	26921,7			610,8	26310,9		
V Investiții în infrastructura educațională							
Primăria comunei Ratuș, r-nul Telenești	534,7				534,7		Renovarea gimnaziului din comuna Ratuș
Primăria s. Coropceni, r-nul Telenești	1077,0				1077,0		Reparația acoperișului grădiniței de copii din sat. Coropceni
Consiliul raional Telenești							Investiții capitale IP de învățământ fondator al căruia este CR , 16 obiecte
Primăria Telenești,	1204,6				674,5 530,1		Lucrări de reparare la Grădinița IET „Andries” și IET Grădinița Nr-4 „Guguță” din or. Telenești
Primăria com. Mândrești, r-nul Telenești	5589,4				5589,4		Asigurarea accesului la infrastructura educațională de calitate pentru copii din satele Mândrești și Codru
Total	8405,7				8405,7		
IV Reabilitarea, modernizarea și dezvoltarea infrastructurii drumurilor							
CR Reparația și întreținerea de iarnă a drumurilor raionale din care	19878,6				19878,6		Fondul rutier ,
Întreținere drumurilor raionale pe timp de iarnă:	1178,9				1178,9		Fondul rutier
Drumuri raionale asfaltare	16332,8				16332,8		FR reparație drumuri raionale

<i>CR întreținerea și reparația drumurilor Raionale (plombare, profilare,)</i>	1095,6				1095,6		<i>FR reparație drumuri raionale</i>
Primăria Bănești	939,3				939,3		<i>FR reparație drumuri locale</i>
Primăria Bogzești	144,4				144,4		<i>FR reparație drumuri locale</i>
Primăria Brânzenii Noi	745,5			73,2	672,3		<i>FR reparație drumuri locale</i>
Primăria Budăi	505,4			79,6	425,8		<i>FR reparație drumuri locale</i>
Primăria Căzănești	887,9			104,1	783,8		<i>FR reparație drumuri locale</i>
	7171,5	6366,7					<i>FR , CSE ,reparație drumuri locale</i>
Primăria Chiștelnita					804,8		
Primăria Chițcanii Vechi	792,6			178,5	614,1		<i>FR reparație drumuri locale</i>
Primăria Ciulucani	297,2				297,2		<i>FR reparație drumuri locale</i>
Primăria Câsla	395,5			222,2	173,3		<i>FR reparație drumuri locale</i>
Primăria Codrul Nou	143,6				143,6		<i>FR reparație drumuri locale</i>
Primăria Coropceni	327,6				327,6		<i>FR reparație drumuri locale</i>
Primăria Crăsnășeni	263,9				263,9		<i>FR reparație drumuri locale</i>
Primăria Ghiliceni	722,9				722,9		<i>FR reparație drumuri locale</i>
Primăria Hirișeni	392,1				392,1		<i>FR reparație drumuri locale</i>
Primăria Inești	547,6				547,6		<i>FR reparație drumuri locale</i>
Primăria Leușeni	504,5				504,5		<i>FR reparație drumuri locale</i>
Primăria Mândrești	1094,1				1094,1		<i>FR reparație drumuri locale</i>
Primăria Negureni	1437,2			743,6	693,6		<i>FR reparație drumuri locale</i>
Primăria Nucăreni	461,5			255,0	206,5		<i>FR reparație drumuri locale</i>
Primăria Ordășei	224				224,0		<i>FR reparație drumuri locale</i>
Primăria Pistruieni	587,3			279,1	308,2		<i>FR reparație drumuri locale</i>
Primăria Ratuș	460,2				460,2		<i>FR reparație drumuri locale</i>
Primăria Sărătenii Vechi	648,9				648,9		<i>FR reparație drumuri locale</i>
Primăria Scorteni	575,3				575,3		<i>FR reparație drumuri locale</i>
Primăria Suhuluceni	442,2			66,3	375,9		<i>FR reparație drumuri locale</i>
Primăria Telenești	2041,3				2041,3		<i>FR reparație drumuri locale</i>
Primăria Târșitei	417,4				417,4		<i>FR reparație drumuri locale</i>
Primăria Tânțăreni	437,2				437,2		<i>FR reparație drumuri locale</i>
Primăria Văsieni	324,1				324,1		<i>FR reparație drumuri locale</i>
Primăria Verejeni	1029,4			332,6	696,8		<i>FR reparație</i>

						drumuri locale
Primăria Zgărdești	204,6			204,6		FR reparație drumuri locale
Primăria Mândrești	3159,4		1479,4	1680,0		Reabilitarea unei porțiuni de drum a str. Ștefan cel Mare din satul Mândrești, raionul Telenești FNDRL, UAID
Total	66811,5	6366,7	3813,6	56631,2		
V Investiții și măsuri de eficiență energetică pentru obiecte publice						
CR Telenești	300,00	300,0				Finisare lucrărilor de gazificare a s. Chițcanii Noi
Primăria com. Pistruieni, r-nul Telenești	573,3			573,3		Extinderea rețelelor publice locale de iluminat stradal a comunei Pistruieni, raionul Telenești
Primăria com. Ghiliceni, r-nul Telenești	2524,0			2524,0		Dezvoltarea iluminatului stradal în com. Ghiliceni
Primăria s. Verejeni, r-nul Telenești	3000,0			3000,00		Iluminat public stradal satul Verejeni,
Primăria s. Scorteni,	2100,0			2100,00		Instalația iluminatului public în satul Scorteni
Primăria s. Bogzești	1000,0			1000,00		Restabilirea iluminării stradale a satului Bogzești
Primăria s. Câsla, r-nul Telenești	834,9			834,9		Construcția centralei electrice fotovoltaice 40 kW pentru AEE pentru alimentarea fântânii arteziene cu energie din satul Câsla,
Primăria Telenești	846,8			846,8		Reducerea dependenței energetice prin montarea sistemelor fotovoltaice la 5 instituții publice din orașul Telenești-FNDRL
Total	11179,0	300,0		10879,0		
VI Investiții în infrastructura sport - cultură						
Primăria com. Sărătenii Vechi, r-nul Telenești	9950,0			9950,00		Reparația capitală a Construcției publice cu reconstrucția rețelelor ingineresti pe imobil situat în comuna Sărătenii Vechi
Primăria s. Codru Nou, r-nul Telenești	670,0			670,0		Amenajarea unui parc de odihnă, sport și agrement în s. Codru Nou,
Primăria s. Nucăreni, r-nul Telenești	854,4			854,4		Reconstrucția căii de acces către Casa de Cultură din s. Nucăreni,
Primăria com. Chițcanii Vechi, r-nul Telenești	5900,0			5900,00		Ocuparea copiilor, tinerilor și adulților în activități sportive

							prin construcția unui teren de sport minifotbal cu gazon artificial în comuna Chitcanii Vechi,
Primăria s. Hirișeni, r-nul Telenești	911,5				911,5		Amenajarea și Dezvoltarea Infrastructurii Sociale în satul Hirișeni,
Primăria com. Negureni, r- nul Telenești	2268,0				2268,0		Repararea acoperișului casei de cultură- păstrarea identității culturale în Negureni
Primăria com. Bănești, r- nul Telenești	3000,0				3000,00		Reparația capitală a acoperișului casei de cultură din s. Bănești, r- nul Telenești
Primăria s. Leușeni, r-nul Telenești	5000,0				5000,00		Reparația capitală a Casei de cultură a satului Leușeni
Primăria s. Ciulucani, r-nul Telenești	971,2				971,2		Promovarea patrimoniului cultural național prin fondarea "Muzeului Păretarilor", în s. Ciulucani
Primăria s. Tânțăreni	4200,0				4200,00		Complex sportiv la Gimnaziul Tânțăreni
Primăria Telenești	15913,7			915,6	14998,1		„reconstrucția capitală a complexului sportiv din or. Telenești”
Total	49638,8			915,6	48723,2		

VII Investiții în clădiri publice administrative și urbanism, cadastral

Elaborarea planului urbanistic general s. Ciulucani	384,9				384,9		FNDRL
Elaborarea planului urbanistic general s. Coropceni	396,5				396,5		FNDRL
Elaborarea planului urbanistic general com. Căzănești	460,8				460,8		FNDRL
Elaborarea planului urbanistic general com. Ratuș	493,0				493,0		FNDRL
Elaborarea planului urbanistic general s. Câsla	229,9				229,9		FNDRL
Total	1965,1				1965,1		
Suma toate compartimentele	173141,8	6366,7	300,0	7410,0	159065,1		